

Bilag **[X]**

Leverandørens samfundsansvar

Københavns Kommunes ESG-bilag

1.0 INDLEDNING

Københavns Kommune har fokus på sine leverandørers samfundsansvar, når kommunen foretager indkøb. Som led heri har kommunen fastlagt en række krav inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, klima og miljø, antikorruption samt andre former for finansiel kriminalitet, som kommunens Leverandører skal overholde ved opfyldelse af Aftalen. Disse krav er samlet under betegnelsen ESG (*Environmental, Social, and Governance*), der omfatter miljømæssig ansvarlighed, sociale forhold samt god ledelsespraksis.

På den baggrund forpligter kommunen (herefter benævnt "Ordregiver") gennem dette ESG-bilag Leverandøren og dennes Underleverandører til at opfylde bilagets krav i henhold til Aftalen. Bilagets krav til Leverandøren afspejler og bygger på FN's Global Compact principper og på overholdelse af nationale og internationale love og regler samt anerkendte internationale standarder og traktater.

Ordregiver fører aktiv kontrol med Leverandørens overholdelse af ESG-bilagets krav. Overholder Leverandøren ikke bilagets krav, eller er der grundlag for mistanke om manglende overholdelse, vil der som udgangspunkt blive indledt en dialog om håndtering af den manglende overholdelse, inden Ordregiver eventuelt gør brug af misligholdelsesbeføjelser over for Leverandøren. Ordregiver er dog altid berettiget til at anvende bilagets misligholdelsesbeføjelser uden forudgående dialog, som nærmere beskrevet i afsnit 7.0.

1.1 Ansvar for Underleverandører i hele leverandørkæden

Leverandøren er ansvarlig for overholdelse af ESG-bilagets krav i hele leverandørkæden. Dette kædeansvar omfatter alene Leverandørens Underleverandører, såfremt og i det omfang der indgår varer, tjenesteydelser eller andre leverancer fra disse Underleverandører i Leverandørens opfyldelse af Aftalen overfor Ordregiver.

1.2 Videreformidling af materielle krav i hele leverandørkæden

Leverandøren skal sikre passende videreformidling af de materielle krav i afsnit 2.0 til Leverandørens medarbejdere og Underleverandører i hele leverandørkæden.

2.0 MATERIELLE KRAV

2.1 Krav til Leverandørens samfundsansvar

Leverandøren skal ved opfyldelse af Aftalen overholde de til enhver tid gældende udgaver af:

- de internationale minimumsstandarder for ansvarlig virksomhedsadfærd, som fremgår af FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv (UNGP),
- OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, herunder også principperne om interessentinvolvering,
- FN's Global Compact principper,
- FN's deklaration om oprindelige folks rettigheder og ILO's konvention nr. 169 om oprindelige folk.

2.2 Særligt vedrørende løn-, arbejdsvilkår og arbejdstagerrettigheder

2.2.1 Ved produktion og levering i Danmark

Leverandøren forpligter sig ved opfyldelsen af Aftalen til at sikre, at alle, som medvirker til at opfylde Aftalen hos Leverandøren og eventuelle Underleverandører ved produktion eller levering i Danmark, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end

dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område. Yderligere er Leverandøren forpligtet til at sikre, at de ansattes vilkår ikke er mindre gunstige end dem der er fastsat ved voldgift, nationale love eller administrative forskrifter. Den løn, der udbetales, skal være digital sporbar.

2.2.2 Ved produktion og levering udenfor Danmark

Når produktion eller levering finder sted udenfor Danmark, skal Leverandøren sikre, at alle, der medvirker til opfyldelse af Aftalen hos Leverandøren og eventuelle Underleverandører, udbetales en retfærdig og gunstig løn, der sikrer medarbejderen og dennes familie en menneskeværdig tilværelse som beskrevet i artikel 23, stk. 3, i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder. Til at vurdere hvorvidt lønnen, der udbetales, kan betragtes som retfærdig og gunstig, anvender Ordregiver International Labour Organizations (ILO) fremgangsmåde til fastsættelse af en såkaldt "leveløn".

2.2.3 Sikring af grundlæggende arbejdstagerrettigheder

Det følger af forpligtelserne i dette bilag, at Leverandøren skal sikre overholdelse af grundlæggende arbejdstagerrettigheder hos Leverandøren og dennes Underleverandører. I Ordregivers vurdering af ovenstående, lægges der vægt på om det leverede og dele heraf:

- er produceret under iagttagelse af det generelle forbud mod tvangsarbejde, jf. bl.a. ILO-konventionen nr. 29 og nr. 105
- er produceret under iagttagelse af det generelle forbud mod børnearbejde, jf. bl.a. ILO-konvention nr. 138 og nr. 182
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til organisationsfrihed og retten til kollektive forhandlinger er sikret, jf. bl.a. ILO-konvention nr. 87 nr. 98 og nr. 135
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til et sikkert og sundt arbejdsmiljø er overholdt, jf. bl.a. ILO-konvention nr. 155 og nr. 187
- er produceret under forhold, hvor der ikke finder diskrimination sted jf. bl.a. ILO-konvention nr. 100 og nr. 111
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til rimelig aflønning er overholdt, jf. bl.a. ILO-konvention nr. 26 og nr. 131
- er produceret under forhold, hvor det generelle princip om retten til rimelige arbejdstider er overholdt, jf. bl.a. ILO-konvention nr. 1 og nr. 30
- er produceret uden vold og chikane på arbejdspladser jf. bl.a. ILO-konvention nr. 190

2.3 Særligt vedrørende klima og miljø

Leverandøren forpligter sig ved opfyldelsen af Aftalen til at beskytte klima og miljø ved at undgå at gøre væsentlig skade på følgende miljømål:

1. modvirkning af klimaændringer
2. tilpasning til klimaændringer
3. bæredygtig anvendelse og beskyttelse af vand- og havressourcer
4. omstilling til en cirkulær økonomi
5. forebyggelse og bekæmpelse af forurening
6. beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer

I forbindelse med Ordregivers vurdering af ovenstående lægges der vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af den bedst tilgængelige og bredt anerkendte teknik, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg og de bedst muligt forureningsbekæmpende foranstaltninger.

2.4 Særligt vedrørende korruption, bestikkelse, hvidvask, sanktionsbrud m.v.

Leverandøren forpligter sig til at afholde sig fra adfærd, der er omfattet af de obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde jf. udbudslovens §134a, § 135 og § 137, stk. 1 nr. 1 i hele aftaleperioden. Dette indebærer bl.a., at Leverandøren afholder sig fra:

- Korruption
- Bestikkelse
- Afpresning
- Underslæb
- Bedrageri
- Mandatsvig
- Embedsmisbrug
- Hvidvask

3.0 KRAV TIL DUE DILIGENCE

Leverandøren forpligter sig ved opfyldelse af Aftalen til at have procedurer for due diligence ift. Leverandørens og Underleverandørers overholdelse af ESG-bilagets materielle krav i afsnit 2.0. Disse procedurer har til formål at sikre, at Leverandøren ikke leverer noget til Ordregiver, der ikke lever op til kravene i bilaget.

Leverandørens due diligence procedurer skal indeholde Leverandørens opfyldelse af de seks trin i OECD's due diligence-model jf. OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Denne model omfatter de følgende seks trin:

1. forankring af arbejdet med due diligence i virksomhedens forretningsgange,
2. risikovurdering og prioritering af potentielle negative indvirkninger i leverandørkæden,
3. håndtering af faktiske og potentielle negative indvirkninger,
4. opfølgning på effektiviteten af ovenstående håndtering af de faktiske og potentielle negative indvirkninger,
5. kommunikation omkring virksomhedens arbejde med håndtering af risici, og
6. etablering af afhjælpende foranstaltninger og genopretning.

Omfanget af Leverandørens beskrivelse af procedurer for overholdelse af Leverandørens due diligence forpligtigelse, herunder hvilke specifikke trin, der er relevante i en given situation, vil afhænge af en række faktorer. Disse faktorer er fx virksomhedsstørrelse, forretningsmæssig kontekst, de specifikke anbefalinger i retningslinjerne og omfanget af eventuelle overtrædelser.

Leverandøren skal alene oplyse om sin due diligence procedure på anmodning fra Ordregiver.

4.0 DOKUMENTATION OG UNDERRETNINGSPLIGT

4.1 Leverandørens dokumentationskrav

Det er Leverandørens ansvar at sikre, at Ordregiver kan få adgang til al relevant dokumentation i en konkret sag.

På Ordregivers anmodning skal Leverandøren fremsende den dokumentation, der er nødvendig for at Ordregiver, eller en af denne udpeget tredjepart, kan kontrollere Leverandørens og dennes Underleverandørers overholdelse af kravene i dette bilag. Ordregiver afgør på baggrund af dialog med Leverandøren hvilken dokumentation, der skal fremsendes i en konkret sag.

Ordregiver kan bl.a. anmode Leverandøren om at fremsende følgende dokumentation:

- Navne og adresser på Leverandørens og Underleverandørers produktionssteder.
- Relevant dokumentation for løn og arbejdsvilkår, jf. afsnit 0. Relevant dokumentation omfatter bl.a. dokumentation for løn- og ansættelsesforhold, arbejdstid, social sikring, og den referenceramme Leverandøren og Underleverandøren har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for de ansatte.
- Kontaktoplysninger til berørte parter og interessenter.

Alle udgifter til udarbejdelse, vedligeholdelse, fremskaffelse og udlevering af dokumentation til Ordregiver afholdes af Leverandøren, og er Ordregiver uvedkommende.

Ordregiver skal senest have den anmodede dokumentation i hænde 21 kalenderdage efter fremsendelse af Ordregivers anmodning. Ordregiver kan forlænge fristen.

4.2 Leverandørens underretningspligt

Ved Leverandørens opfyldelse af Aftalen, er Leverandøren forpligtet til straks at underrette Ordregiver, hvis Leverandøren bliver opmærksom på, at Leverandøren eller dennes Underleverandører, ikke har opfyldt kravene i bilaget, eller der er grundlag for en konkret, begrundet mistanke om manglende opfyldelse af bilagets krav.

5.0 KONTROLLER

Ordregiver fører kontrol med Leverandørens og dennes Underleverandørers overholdelse af bilagets krav.

Leverandøren skal sikre og medvirke til, at Ordregiver og/eller en tredjepart, der handler på vegne af Ordregiver, til enhver tid i Aftalens løbetid har adgang til at foretage anmeldte og uanmeldte kontrolbesøg hos Leverandøren og Underleverandører i både Danmark og udlandet.

Leverandøren skal sikre, at Ordregiver og den nævnte tredjepart har adgang til at tale med virksomhedsledelsen, medarbejderne og deres valgte repræsentanter eller øvrige personer, som Ordregiver måtte finde relevante. Ordregiver skal desuden have adgang til relevant dokumentation i den konkrete sag i forbindelse med kontrolbesøget.

Alle eventuelle udgifter hos Leverandøren og Underleverandører forbundet med kontroller, herunder udlevering af dokumentation, afholdes af Leverandøren, og er Ordregiver uvedkommende. Ordregiver afholder egne udgifter til kontroller.

6.0 GENOPRETNING OG AFHJÆLPNINGSPLAN

Det er Leverandørens ansvar at sikre effektiv genopretning for berørte parter og/eller anwise korrigerende handlinger ved overtrædelser af bilagets krav. Leverandøren skal gøre dette af egen drift således at overtrædelserne afhjælpes (såfremt og i det omfang det er muligt) og ikke gentages.

Disse forhold skal beskrives i en afhjælpningsplan, som Leverandøren skal levere til Ordregiver. Ordregiver vil indgå i en dialog med Leverandøren om overtrædelser og afhjælpningsplanen. Afhjælpningsplanen skal omfatte eventuelle relevante Underleverandører, og de berørte parter og deres eventuelle repræsentanter skal inddrages i udarbejdelsen af planen, jf. OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og UNGP.

Afhjælpningsplanen skal afleveres til Ordregiver inden for afhjælpningsfristen, der fastsættes af Ordregiver under hensyntagen til overtrædelsens karakter og omfang.

Ordregiver er berettiget til ansvarsfrit at suspendere Aftalen indtil Leverandøren har afleveret afhjælpningsplanen til Ordregiver med et indhold, som lever op til kravene i dette bilag.

Ordregiver vil på baggrund af den fremsendte afhjælpningsplan foretage en konkret vurdering med henblik på at afgøre, hvorvidt Leverandøren har afhjulpet overtrædelsen af bilagets krav tilstrækkeligt.

7.0 BOD OG MISLIGHOLDELSESBEFØJELSER

7.1 Bod

Leverandøren skal betale dagbod per påbegyndt døgn til Ordregiveren svarende til [[Indsæt promille af aftalesummen]] [[EM1]] promille af aftalesummen dog minimum [[5000]] [[EM2]] kr. pr. døgn ved Leverandørens forsinkede levering af:

- dokumentation iht. afsnit 4.1,
- underretninger iht. afsnit 4.2, og/eller
- afhjælpningsplanen iht. afsnit 6.0.

Dagboden skal betales fra forsinkelsen indtræder og indtil det/de nævnte forhold er afhjulpet. Leverandøren skal også betale ovennævnte dagbod til Ordregiver, hvis Leverandøren ikke giver Ordregiver adgang til at foretage kontroller, som angivet i afsnit 5.0.

Den ovenfor nævnte dagbod betales per overtrædelse i tilfælde af flere samtidige overtrædelser.

Dagboden forfalder til betaling ved Ordregivers skriftlige meddelelse til Leverandøren herom, og den skal betales til Ordregiver senest syv (7) kalenderdage herefter. Betaling af dagbod fritager ikke Leverandøren for ansvaret for overtrædelse af bilagets krav og eventuel misligholdelse af Aftalen. Betalt dagbod fradrages ikke i erstatning til Ordregiveren, og Ordregiver har ret til at modregne i Leverandørens vederlag.

7.2 Ophævelse

Ordregiver ser med alvor på overtrædelser af kravene i dette bilag. Hvis der konstateres en overtrædelse af bilagets krav, vil det derfor blive tillagt særlig betydning i Ordregivers overvejelser om hvorvidt den pågældende overtrædelse udgør en væsentlig misligholdelse af Aftalen, der kan medføre ophævelse af denne.

Følgende overtrædelser anser Ordregiver altid for væsentlig misligholdelse af Leverandørens forpligtelser:

- Leverandørens eller Underleverandørers gentagne eller grove overtrædelser af kravene i bilagets afsnit 2-6.
- Dom for overtrædelse af et eller flere af de forhold, der er nævnt i afsnit 2.4. Dette gælder både, hvis Leverandøren eller dennes Underleverandører modtager endelig dom, og hvis et medlem af disses bestyrelse, direktion eller tilsynsråd er modtagere af en sådan endelig dom.

Ordregiver kan vælge ikke at ophæve Aftalen, hvis Ordregiveren vurderer, at ophævelsen ikke er proportional med Leverandørens handlinger eller undladelser. Ordregiver vil i vurderingen heraf lægge særlig vægt på, hvilke tiltag Leverandøren har igangsat med henblik på at forhindre gentagelse fremover.